

Vindt een goede psychosociale zorgverlener

Themabijeenkomst Huidpatiënten Nederland 13-2-20

Dr. Saskia Spillekom-van Koulil, GZ-psycholoog, bestuurslid NVPD
Medische Psychologie, Radboudumc Nijmegen

nederlandse vereniging
voor psychodermatologie

Inhoud

- Impact van huidaandoeningen
- Psychosociale zorg voor huidaandoeningen
- De psychosociale zorgverlener
- Zorgkaart psychodermatologie
- Toekomst

Psychodermatologie

Definitie:

Studie naar psychosociale factoren in het ontstaan, het beloop en de behandeling van huidziekten

nederlandse vereniging
voor **psychodermatologie**

Impact van huidaandoeningen

Lichamelijk, emotioneel en sociaal

Veelvoorkomende problematiek

“Ik word gek van de jeuk!”

“Altijd lange broeken aan, nooit eens een keer een leuk jurkje.”

“Ik durf de deur niet meer uit.”

“Elke keer dat hij ingesmeerd moet worden is het een gevecht.”

“Ik weet dat ik het mezelf aandoe, maar ik kan het niet laten.”

“De andere kinderen pesten mij, ze zeggen dat ik schurft heb.”

“Ik kan niet naar mezelf kijken in de spiegel.”

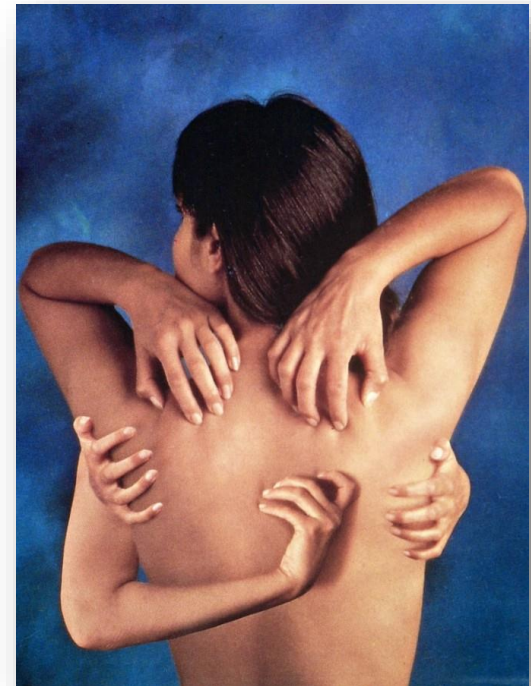
Problematiek huidaandoeningen

Onbegrip en onderschatting gevolgen
huidaandoeningen door patiënt en omgeving

- Niet levensbedreigend
- Verbergend gedrag van patiënten
- Veel patiënten zijn “niet ziek”

Lichamelijke klachten

- Jeuk: krabproblematiek, concentratieproblemen, slapeloosheid, etc.
- Vermoeidheid
- Pijn
- Beperkingen (bijv. sporten)

Lichamelijke klachten

Prevalentie jeuk en vermoeidheid:

- 50% in gemiddelde mate
- 25% in ernstige mate

CONCISE COMMUNICATION

DOI 10.1111/J.1365-2133.2007.07916.x

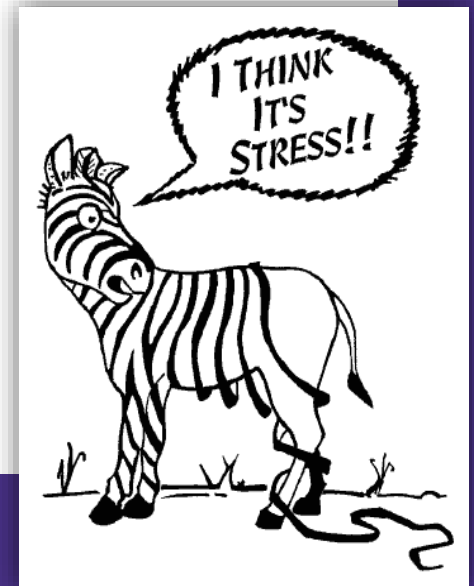
Prevalence of physical symptoms of itch, pain and fatigue in patients with skin diseases in general practice

E.W.M. Verhoeven,* F.W. Kraaimaat,* P.C.M. van de Kerkhof,† C. van Weel,‡ P. Duller,*† P.G.M. van der Valk,† H.J.M. van den Hoogen,‡ J.H.J. Bor,‡ H.J. Schers‡ and A.W.M. Evers*†

Departments of *Medical Psychology, †Dermatology and ‡General Practice, Radboud University Nijmegen Medical Centre, P.O. Box 9101, 6500 HB, Nijmegen, the Netherlands

Emotionele klachten

- Spanningen, prikkelbaarheid
- Somberheid
- Verstoord zelfbeeld: schaamte, stigmatisatie
- Machteloosheid, schuld (tav krabben)
- Acceptatieproblematiek
- Obsessief met huid bezig zijn

Emotionele klachten

Prevalentie angst en depressieve klachten:

- 50% in lichte mate
- 15% in ernstige mate

JEADV ISSN 1468-3083

ORIGINAL ARTICLE

Psychosocial well-being of patients with skin diseases in general practice

EWM Verhoeven,*† FW Kraaimaat,† PCM van de Kerkhof,‡ C van Weel,§ P Duller,†‡ PGM van der Valk,‡ HJM van den Hoogen,§ JHJ Bor,§ HJ Schers,§ AWM Evers†‡

Departments of †Medical Psychology, ‡Dermatology, and §General Practice, Radboud University Nijmegen Medical Centre, Nijmegen, The Netherlands

Sociale problematiek

- Reacties omgeving
- Vermijden sociale situaties (bijv. strand)
- Beperkingen op gebied van relaties en intimiteit

Stelling

5-10% van de patiënten met een chronische huidaandoening heeft last van verhoogde psychologische distress

Stelling

Onjuist!

20-40% van de patiënten met een chronische huidaandoening heeft last van verhoogde psychologische distress

Psychosociale problematiek

Patiënten met huidaandoeningen in vergelijking met algemene bevolking

- **Lichamelijk:** meer lichamelijke klachten pijn, jeuk, moe
- **Emotioneel:** meer angsten, spanningen en depressieve gevoelens
- **Sociaal:** meer sociale beperkingen in werk, hobby's, vrienden

Minimaal 20-40% risicogroepen voor lange-termijn aanpassingsproblemen

Kopyciok et al., 2016; Dalgard et al., 2015

Enquête onder dermatologen

- Prevalentie van psychodermatologische problematiek onderschat
- 80% maakt geen gebruik van gestandaardiseerde screening voor psychosociale problemen
- 1/3 verwijst nooit door voor psychosociale hulp
- De 2/3 die dit wel doen verwijzen gemiddeld 8 patiënten per jaar
- Beperkende factoren: tijd, kennis

Luteijn et al., 2011; Dalgard et al., 2018

Psychosociale zorg voor huidaandoeningen

Psychologische behandelingen

Gericht op:

- jeuk- en krabproblematiek
- stresscoping
- huidgerelateerde problematiek (bijv. ervaren stigmatisatie, disfunctionele coping)
- psychiatrische problematiek (bijv. BDD, parasietenwaan)

 Effectief in verbeteren van klachten en KvL

Evers et al., 2009; Pickett et al., 2015; Lavda et al., 2012

Gebruikte methoden

- Psycho-educatie
- Ontspanningsoefeningen, stressmanagement
- Cognitieve gedragstherapie (o.a. habit reversal, exposure)

- Unimodaal vs multimodaal: een methode vs veelvoud aan methoden
- Face-to-face, maar ook eCGt of blended care

van Beugen et al., 2016; Spillekom-van Koulil et al., 2018

Rol van psychosociaal hulpverlener

- Taken

- Diagnosticus
- Behandelaar
- Supervisor/trainer

- Multidisciplinair

- dermatoloog
- verpleegkundige
- andere behandelaren

Een goede psychosociaal zorgverlener psychoderma...

- geschoold zorgverlener (registratie?)
- kennis over psychodermatologische problematiek
- kennis en kunde over evidence-based psychodermatologische behandelingen
- kan samenwerken in een multidisciplinair team
- deelname aan psychoderma cursus NVPD is een pré

aanbod ▼

BIG opleidingen ▼

incompany

accreditaties

mijn materiaal

mijn RINO

Home / Psychodermatologie

Psychodermatologie

wanneer de dermatoloog, de psychiater en de psycholoog samenwerken

tweedaagse cursus

128.20.01

02 Apr 2020 - 17 Apr 2020 ▼

[2 accreditaties](#)

€ 510,-
Inclusief lunch

tweedaagse cursus van 9.30 - 16.30 uur inclusief lunch

Inschrijven

 RINO amsterdam | Leidseplein 5 | Amsterdam

Een op de drie mensen met een chronische huidaandoening ervaart naast de lichamelijke klachten ook psychische klachten. Deze mensen worden beperkt in hun dagelijks functioneren. Toch blijven deze gevoelens vaak onbesproken in de spreekkamer, terwijl ze soms een grotere impact hebben op het dagelijks leven dan de huidaandoening zelf.

mijn • **RINO**

Heb je eerder een cursus bij ons gevolgd? Activeer nu je account.
Heb je al een account? Log dan in.

Activeren

Inloggen

Zorgkaart psychodermatologie

Zorgkaart psychodermatologie

Doel:

Verwijskaart opstellen
bestaande uit psychosociale
hulpverleners
gespecialiseerd in
psychodermatologie

Wie komt in aanmerking?

- Psychosociale hulpverleners met expertise in de psychodermatologie en mogelijkheid om patiënten met psychodermatologische problematiek te behandelen.
- Extra keurmerk: cursus psychodermatologie afgerond zoals aangeboden door NVPD in samenwerking met RINO Amsterdam.

Zorgkaart psychodermatologie

<https://www.nvpd.nl/>

Vind een hulpverlener

→ Vind een hulpverlener

Voor patiënten en artsen/zorgverleners op zoek naar psychosociale hulp bij huidaandoeningen

→ Ik ben hulpverlener

Voor psychosociaal hulpverleners met expertise op het gebied van de psychodermatologie die ons willen helpen het aanbod te vergroten.

Toekomst

Waar staan we?

- Er zijn adequate screeninginstrumenten voor de dermatoloog
- Er zijn evidence-based psychologische behandelingen voor psychodermatologische problematiek
- Er is een opleiding ontwikkeld door NVPD voor psychosociaal hulpverleners
- Er is een zorgkaart om gespecialiseerde hulpverleners op te vinden

Werk aan de winkel!

- Dermatoloog heeft te weinig tijd
- Dermatoloog is te weinig geschoold
- Er zijn te weinig psychosociaal hulpverleners die zich bezig (willen?) houden met psychodermatologie
- Financiering van psychodermatologische hulp is een probleem

Toekomstplannen

- Ontwikkeling e-learning psychodermatologie om bereik van scholing te vergroten
- Lobbyen voor adequate vergoeding psychodermatologische zorg
-

VRAGEN?

Saskia.spillekom-vankoulil@radboudumc.nl